

Na osnovu člana 44 stav 2 tačka 3 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore („Službeni list CG”, br. 40/10, 6/13, 70/17 i 125/23) i člana 39 stav 1 Zakona o finansijskim konglomeratima („Službeni list CG”, br. 24/25 i 14/26), Savjet Centralne banke Crne Gore, na sjednici održanoj 27. februara 2026. godine, donio je

ODLUKU
O SMJERNICAMA O NAČINU POSTUPANJA CENTRALNE BANKE CRNE GORE U
SPROVOĐENJU DODATNE SUPERVIZIJE FINANSIJSKIH KONGLOMERATA

Član 1

Ovom odlukom propisuju se smjernice o načinu postupanja Centralne banke Crne Gore u sprovođenju dodatne supervizije finansijskih konglomerata u skladu sa članom 18 stav 1 Zakona o finansijskim konglomeratima (u daljem tekstu: Zakon), radi obezbjeđivanja efikasne međusektorske saradnje, razmjene informacija, koordinacije nadzornih aktivnosti i jedinstvene primjene zahtjeva u pogledu adekvatnosti kapitala, koncentracije rizika i transakcija u okviru grupe.

Član 2

Smjernice iz člana 1 ove odluke date su u prilogu ove odluke i čine njen sastavni dio.

Član 3

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

SAVJET CENTRALNE BANKE CRNE GORE

O br. 0101-1771-10/2026
Podgorica, 27. februara 2026. godine

PREDSJEDAVALA
GUVERNERKA

dr Irena Radović, s.r.

**SMJERNICE
O NAČINU POSTUPANJA CENTRALNE BANKE CRNE GORE U SPROVOĐENJU
DODATNE SUPERVIZIJE FINANSIJSKIH KONGLOMERATA**

I. Predmet i područje primjene

1. Ovim smjernicama bliže se uređuje postupanje Centralne banke Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka) u sprovođenju dodatne supervizije, odnosno nadzora finansijskih konglomerata u skladu sa članom 18 stav 1 Zakona, za kreditnu instituciju koja je vodeći član grupe, radi obezbjeđivanja efikasne međusektorske saradnje sa Agencijom za nadzor osiguranja i Komisijom za tržište kapitala (u daljem tekstu: drugi nadležni organi), razmjene i prikupljanja informacija, koordinacije nadzornih aktivnosti i jedinstvene primjene zahtjeva u pogledu adekvatnosti kapitala, koncentracije rizika i transakcija u okviru grupe.
2. Cilj ovih smjernica je da se jasno razgraniči uloga Centralne banke kao koordinatora i kao drugog nadležnog organa, unaprijede pravna sigurnost i operativne prakse, i izbjegne preklapanje nadležnosti i dvostruko izvještavanje nadležnih organa.

**II. POSTUPAK RASPOREĐIVANJA, STRUKTURA SARADNJE I SPORAZUMI
O SARADNJI**

3. U smislu ovih smjernica, raspoređivanje je postupak prikupljanja i analiziranja informacija potrebnih za identifikovanje subjekata koji čine finansijski konglomerat iz člana 4 Zakona, a na osnovu kog Centralna banka sa drugim nadležnim organima sprovodi dodatnu superviziju, odnosno nadzor putem zaključenog sporazuma o saradnji u skladu sa članom 36 Zakona.
4. Kada je koordinator, u skladu sa članom 27 stav 1 Zakona, Centralna banka sprovodi postupak raspoređivanja subjekata koji čine finansijski konglomerat iz tačke 3 ovih smjernica u saradnji sa drugim nadležnim organima koji su izdali dozvole za rad regulisanim subjektima koji su dio finansijskog konglomerata. Na osnovu rezultata postupka raspoređivanja Centralna banka određuje odgovarajući obim dodatne supervizije, odnosno nadzora na osnovu organizacije, veličine i složenosti finansijskog konglomerata.
5. Postupak raspoređivanja iz tačke 4 ovih smjernica podrazumijeva naročito:
 - prikupljanje podataka o vlasničkoj i organizacionoj strukturi grupe;

- identifikovanje regulisanih i neregulisanih subjekata relevantnih za dodatnu superviziju, odnosno nadzor;
 - razvrstavanje subjekata po finansijskim sektorima;
 - utvrđivanje drugih nadležnih organa uključenih u dodatnu superviziju, odnosno nadzor;
 - dokumentovanje rezultata raspoređivanja.
6. Centralna banka kao koordinator sprovodi postupak raspoređivanja najmanje jednom godišnje i pri svakoj značajnoj promjeni strukture grupe, i bez odlaganja dostavlja rezultate tih postupaka drugim nadležnim organima.

2.1. Struktura saradnje

7. Centralna banka kao koordinator organizuje i predsjedava sastancima kolegijuma nadležnih organa, u skladu sa članom 28 stav 5 Zakona, i u tom cilju:
- saziva redovne i vanredne sastanke;
 - utvrđuje dnevni red sastanaka;
 - definiše odgovarajući broj učesnika na sastancima;
 - obezbjeđuje zapisnike i zaključke;
 - informiše druge nadležne organe o rezultatima sastanaka.
8. Po potrebi, Centralna banka može organizovati tematske ili operativne sastanke posvećene pojedinim rizicima ili subjektima dodatne supervizije, odnosno nadzora.

2.2. Sporazumi o saradnji sa drugim nadležnim organima

9. Centralna banka kao koordinator inicira i koordinira zaključivanje sporazuma o saradnji sa drugim nadležnim organima u skladu sa članom 36 Zakona.
10. Sporazumi iz tačke 9 ovih smjernica sadrže najmanje sljedeće informacije:
- obim i učestalost razmjene informacija;
 - podjelu zadataka;
 - rokove i kanale komunikacije;
 - postupanje u vanrednim situacijama;
 - odredbe o povjerljivosti.
11. Centralna banka redovno preispituje i inicira ažuriranje sporazuma o saradnji iz tačke 9 ovih smjernica.

2.3. Sporazumi o saradnji sa nadležnim organima trećih zemalja

12. Ako finansijski konglomerat ima značajne subjekte u trećim zemljama, Centralna banka kao koordinator uključuje nadležne organe tih trećih zemalja u sporazume o saradnji za finansijski konglomerat, na osnovu člana 38 Zakona i sektorskih propisa koji se odnose na procjenu ekvivalentnosti supervizorskog okvira i zaštitu povjerljivih podataka.

III. KOORDINACIJA RAZMJENE INFORMACIJA U REDOVNIM I VANREDNIM SITUACIJAMA

3.1. Obuhvat i učestalost

- 13.** Centralna banka kao koordinator koordinira razmjenu relevantnih informacija između nadležnih organa potrebnih za izvršavanje zadataka propisanih članom 27 Zakona, i u tom cilju naročito:
- utvrđuje zahtjeve za dostavljanje informacija na nivou konglomerata;
 - objedinjuje primljene podatke;
 - distribuira relevantne informacije drugim nadležnim organima;
 - obezbjeđuje da se, u najvećoj mogućoj mjeri, koriste postojeći izvještajni sistemi;
 - preduzima potrebne radnje u cilju sprečavanja dupliranja izvještavanja;
 - utvrđuje rokove, formu i sadržaj obrazaca za dostavljanje informacija, naročito za potrebe prikupljanja informacija o koncentraciji rizika i transakcijama u okviru grupe.
- 14.** Centralna banka, kada je primjenjivo, u zahtjev za dostavljanje informacija može da uključi i sve informacije koje su relevantne za testiranje otpornosti na stres finansijskih konglomerata, u skladu sa članom 25 Zakona.

3.2. Kanali za komunikaciju

- 15.** Centralna banka kao koordinator utvrđuje kanale za komunikaciju, za prikupljanje i distribuciju informacija u vezi finansijskog konglomerata, a koji mogu uključivati sastanke kolegijuma, službene dopise, elektronsku poštu, telefonske/video pozive/konferencije i internet platforme.
- 16.** Centralna banka vodi računa da se sve povjerljive i osjetljive informacije dostavljaju i dijele putem zaštićenih kanala za komunikaciju.

3.3. Komunikacija sa finansijskim konglomeratom

- 17.** Centralna banka kao koordinator, odgovorna je za komuniciranje sa kreditnom institucijom ili drugim subjektom koji je matično društvo koje predvodi grupu ili, u nedostatku matičnog društva, sa regulisanim subjektom sa najvećom ukupnom bilansnom sumom u najvećem finansijskom sektoru u grupi.

3.4. Komunikacija u vanrednoj situaciji

- 18.** Centralna banka kao koordinator, nakon što je identifikovana vanredna situacija koja pogađa regulisane subjekte u finansijskom konglomeratu, upozorava druge nadležne

organe čiji nadzirani subjekti mogu biti pogođeni tom situacijom i koordinira razmjenu relevantnih informacija.

IV. NADZORNA PROCJENA FINANSIJSKIH KONGLOMERATA

4.1. Procjena finansijskog stanja finansijskog konglomerata

- 19.** Centralna banka kao koordinator sprovodi objedinjenu procjenu rizičnog profila konglomerata i inicira dijalog sa drugim mjerodavnim nadležnim organima u cilju sprovođenja nadzora i procjene finansijskog stanja finansijskog konglomerata.
- 20.** Centralna banka identifikuje:
- 1) glavne ranjivosti i nedostatke subjekata finansijskog konglomerata, uzimajući u obzir i njihove međusektorske veze; i
 - 2) pitanja kontrole i upravljanja rizicima u odnosu na usklađenost sa kapitalnim zahtjevima, i zahtjevima u vezi sa koncentracijom rizika i transakcijama u okviru grupe.

4.2. Procjena adekvatnosti kapitala

- 21.** Centralna banka kao koordinator vrši procjenu politike planiranja kapitala regulisanih subjekata u finansijskom konglomeratu. Procjena se vrši na nivou cijele grupe, i nadograđuje se i na slične analize sprovedene na sektorskom nivou i na osnovu pojedinačnih subjekata.
- 22.** Procjene Centralne banke iz tačke 21 ovih smjernica ne utiču na ispunjavanje zahtjeva adekvatnosti kapitala koji su utvrđeni sektorskim propisima.
- 23.** Centralna banka u cilju pripreme za procjenu, uzima u obzir procjene koje su dali drugi nadležni organi i savjetuje se sa mjerodavnim nadležnim organima u pogledu izuzeća subjekta iz tog obračuna.

4.3. Procjena koncentracije rizika

- 24.** Za potrebe sprovođenja dodatne supervizije, odnosno nadzora koncentracije rizika regulisanih subjekata u finansijskom konglomeratu, Centralna banka kao koordinator sprovodi procjenu načina na koji koncentracija rizika može da stvori potencijalne negativne efekte u finansijskom konglomeratu, sukob interesa i izbjegavanje poštovanja sektorskih propisa. U tom cilju, Centralna banka, uzimajući u obzir strukturu finansijskog konglomerata, zahtijeva dostavljanje informacija od regulisanih subjekata u okviru finansijskog konglomerata kako bi se dopunile informacije pribavljene kroz uspostavljene sisteme izvještavanja.

- 25.** Centralna banka kao koordinator od drugih nadležnih organa može da zahtijeva sljedeće informacije, ako su dostupne:
- na koji način regulisani subjekti u okviru finansijskog konglomerata upravljaju izloženosti rizicima koje su u interakciji u različitim kategorijama rizika;
 - analizu i procjenu internog izvještavanja i sistema ograničenja podgrupa ili pojedinačnih subjekata u finansijskom konglomeratu;
 - koncentraciju rizika na sektorskom nivou, osim koncentracije rizika koju su već procijenili na prekograničnom nivou u okviru svakog sektora.
- 26.** Centralna banka obavještava druge nadležne organe o svakoj nadzornoj aktivnosti ili mjerama koje su preduzete u odnosu na subjekte u okviru finansijskog konglomerata u vezi sa koncentracijom rizika.

4.4. Procjena transakcija u okviru grupe

- 27.** U cilju sprovođenja dodatne supervizije, odnosno nadzora transakcija u okviru grupe regulisanih subjekata u finansijskom konglomeratu, Centralna banka kao koordinator, nadzire kako transakcije u okviru grupe mogu stvoriti potencijalne negativne efekte u finansijskom konglomeratu, sukobe interesa i izbjegavanje sektorskih propisa.
- 28.** Za potrebe sprovođenja procjene iz tačke 27 ovih smjernica, Centralna banka može tražiti dodatne informacije od regulisanih subjekata u okviru finansijskog konglomerata, kao dodatak informacijama koje su već prikupljene putem postojećeg sistema izvještavanja u različitim jurisdikcijama i sektorima, uzimajući u obzir strukturu finansijskog konglomerata.
- 29.** Centralna banka kao koordinator konsultuje se sa drugim nadležnim organima u cilju utvrđivanja:
- vrsta transakcija u okviru grupe koje se nadziru, uzimajući u obzir strukturu finansijskog konglomerata, kao i značenje transakcije u okviru grupe iz člana 3 tačka 25 Zakona; i
 - praga izvještavanja za transakcije u okviru grupe, koji se zasniva na regulatornom kapitalu i/ili tehničkim rezervama.
- 30.** Centralna banka obavještava druge nadležne organe o svakoj supervizorskoj, odnosno nadzornoj aktivnosti ili mjerama preduzetim prema subjektima u okviru finansijskog konglomerata u vezi sa transakcijama u okviru grupe.

4.5. Procjena mehanizama interne kontrole i postupka upravljanja rizicima

- 31.** Centralna banka kao koordinator saraduje sa mjerodavnim nadležnim organima u cilju sprovođenja procjene postupaka upravljanja rizicima i mehanizama interne kontrole. U tom cilju, Centralna banka prikuplja relevantne informacije od drugih nadležnih organa u pogledu procjene postupaka upravljanja rizicima i mehanizama interne kontrole regulisanih subjekata (bilo na pojedinačnoj ili potkonsolidovanoj

osnovi), identifikovanih značajnih nedostataka, i metodologija koje se koriste u sprovođenju njihovih procjena.

- 32.** Centralna banka kao koordinator obavještava druge nadležne organe o pojedinačnim procjenama, kao i o ukupnoj procjeni, kako bi ti nadležni organi procijenili adekvatnost sektorskog upravljanja rizicima i mehanizme kontrole za smanjivanje uticaja značajnih rizika finansijskog konglomerata i identifikovali potencijalne kanale koji mogu imati negativne efekte, i kako bi se postigao zajednički stav.

V. SUPERVIZORSKO PLANIRANJE I KOORDINACIJA AKTIVNOSTI NADZORA U REDOVNIM I VANREDNIM SITUACIJAMA

5.1. Planiranje nadzora i koordinacija aktivnosti

- 33.** Nakon sprovedene analize u skladu sa poglavljem IV ovih smjernica, Centralna banka kao koordinator planira i koordinira supervizorske aktivnosti za sprovođenje dodatne supervizije, odnosno nadzora finansijskog konglomerata, i uključuje ih u već uspostavljeni postupak rada kolegijuma. U tom cilju izrađuje godišnji plan dodatne supervizije, koji naročito sadrži:

- planirane supervizorske/nadzorne aktivnosti;
- rokove;
- raspodjelu zadataka;
- procjenu potrebnih resursa.

- 34.** Kada je osnovala samo jedan sektorski kolegijum, Centralna banka uključuje supervizorske/nadzorne aktivnosti povezane sa nadzorom finansijskog konglomerata u koordinisani akcioni plan tog kolegijuma.

5.2. Planiranje za vanredne situacije

- 35.** Centralna banka kao koordinator dužna je da utvrđuje i sprovodi plan za vanredne situacije, zasnovan na planovima koji su razvijeni na sektorskom nivou, za saradnju organa u vanrednim situacijama na nivou finansijskog konglomerata.

- 36.** U slučaju nastupanja vanredne situacije, Centralna banka:

- o tome, bez odlaganja, obavještava druge nadležne organe;
- organizuje hitne sastanke;
- pojačava frekvenciju razmjenjivanja informacija;
- koordinira supervizorske/nadzorne mjere.

- 37.** Ako plan za vanredne situacije postoji samo u odnosu na jedan sektor, Centralna banka taj plan dostavlja i drugim nadzornim organima odgovornim za druge sektore, i uključuje kontakt podatke tih nadzornih organa u plan za vanredne situacije.

VI. POSTUPANJE CENTRALNE BANKE KADA NIJE KOORDINATOR

38. Kada nije koordinator, Centralna banka saraduje sa koordinatorom određenim za određeni finansijski konglomerat i drugim nadležnim organima radi sprovođenja dodatne supervizije, odnosno nadzora finansijskih konglomerata.

39. U vezi sa saradnjom iz tačke 38 ovih smjernica, Centralna banka:

- bez odlaganja dostavlja informacije na zahtjev koordinatora;
- obavještava koordinatora o svim značajnim događajima koji mogu uticati na finansijsko stanje konglomerata;
- učestvuje u zajedničkim procesima izvještavanja;
- učestvuje u zajedničkim procjenama rizika;
- daje mišljenja i predloge supervizirskih/nadzornih mjera;
- sprovodi dogovorene nadzorne aktivnosti prema subjektima iz svoje nadležnosti;
- postupa u skladu sa sporazumima o saradnji zaključenim sa koordinatorom i drugim nadležnim organima.